

Samenvatting wereldcafé tafels (3 rondes)

I. *Samenvatting wereldcafé tafel Liesbeth vd Hoogte*

Democratie als probleem: polarisatie, gebruik van geweld

Vaste spelregels (geen blueprint) versus democratie als idee/concept, gewelddoos conflictmanagement

Dilemma: democratie gezien als westers.

Civil society, o.a. bepaald door gendernormen: belang van communicatie, praten en luisteren.

Voorbeeld Sudan van jarenlang werken aan lokale processen met vrouwen en mannen (GALS methode) leidde naar meer harmonie en overleg in families (volgens deelnemers).

(On)mogelijkheid van genderlens op niveau van overheidsplanning, wel of niet taak van adviseur. Op mogelijkheden wijzen van consultatie, gendersensitive beleid, participatie.

Is Rule of Law mogelijk zonder Democratie? (Algemeen aanvaardde) mensenrechten/internationale conventies moeten vertaald in wetgeving en beleid.

Is er een correlatie tussen (functionerende) Democratie en Economische welvaart. Bij dit laatste: wat meet je, wat is welvaart? GDP versus verdeling (in)justice. Meenemen HDI (Human Development Index).

Voorbeeld issue van landbouwers vs nomadische veetelers: wat wordt verstaan onder landbezit? Privaat versus publiek/collectief. Verschillende ideeën en belangen worden nu te weinig gehoord.

Voorbeeld issue Brazilië; gebruik van [moderne] begrippen als belang van landbouw productie en integratie van inheemse bevolking ('uit de Middeleeuwen halen') om Bolsonaro's plan voor ontginning van Amazone te onderbouwen.

Wat moet/kun je doen als onafhankelijk adviseur? *Voorbeeld* voorwaarde van ADB (Asian Development Bank) bij plan Vietnam om t.b.v. nieuwe stad en landbouw bos te kappen, terwijl er nog geen mensen woonden. Niet goedgekeurd.

Discussie over balans top-down (hoe ontstaan beleidsbesluiten en programma's) en bottom up (behoeften, ideeën, gelijkheid, etc)

Is beleid replicerbaar? *Voorbeeld* Dominica wil programma Bolivia rond coöperaties kopiëren.

Fragility is een negatief begrip, nadenken over het positief daarvan.

Is de term bruikbaar? Voor sommigen heeft het een kader geboden voor de analyse t.b.v. verandering: ook kijken naar machtsverhoudingen en politieke processen.

Fragility iets anders dan veiligheid; of je op missie vertrekt is een persoonlijke afweging op basis van informatie.

Discussie over mogelijkheid om te adviseren op afstand? Is een issue te beperken tot alleen een technisch advies? Kennen en analyseren van machtsverhoudingen, kan dat op afstand?

Hoe voorkom je dat je clientilisme en machtsmisbruik ongewenst versterkt?

We moeten ons afvragen of onze aannames kloppen, ons eigen wereldbeeld kennen.

Er worden *voorbeelden* aangehaald dat individuen bepalende invloed kunnen hebben; belang van organisaties en verbreding van machtsbasis.

II. Samenvatting wereldcafé tafel Ludo Alcorta en Lotje de Vries

Term 'fragile states':

Framing van de term kan de nieuwe werkelijkheid worden

Onduidelijkheid over de term

- Subjectief
- Werken wij wel in een fragiele context of is het eigenlijk een stabiele context in een fragiele staat?

Politiek misbruik van de term

- Werd vaak gebruikt om interventie te rechtvaardigen. Ook de Nederlandse belangen in het gebruiken van deze term moeten beschouwd worden

Neiging naar simplificeren

Concept

'Fragility is a way of living'

- 'Fragiele' context kan passen bij de geschiedenis van het volk
- Belangen van lokale actoren kunnen een rol spelen

Verschillende niveaus van fragiliteit -> niet alle fragiele staten kunnen hetzelfde beschouwd worden.

Mogelijke oorzaken van fragiliteit:

- Machtsverhoudingen
- Transnationale/externe invloed
- Invloed van de media

Is het concept bekend in de landen zelf, of is het een Westers concept om die landen te kunnen begrijpen?

Fragiliteit kan gerelateerd worden aan landen die hun problemen exporteren

- Dan wordt het land gezien als 'extra' fragiel

Rankings:

Criteria zijn bepalend voor rankings

- Hebben zij wel zin?
- Zijn ze inclusief?
- Zijn ze objectief?
- Politiek economische factoren vaak bepalend

Hoe nuttig zijn indexen?

- Zij kunnen helpen om de context te begrijpen, bij voorbeeld of de bevolking toegang tot voorzieningen heeft
- De kennis van het fragiele context kan dan gekoppeld worden aan het verhaal dat het context kan verklaren
- Soort/niveau van interventie kan veranderen als landen als fragiel worden beschouwd
- Intern vs. extern criteria – lokale vs internationale factoren
- Rankings kunnen in letters gegeven worden in plaats van cijfers, dan is er minder oordeel erover
- Take with a grain of salt
- Vergelijk over tijd

Focus op de staat -> bepaalde instituten bestaan alleen op nationaal niveau

- Disaggregatie verwatert concept -> als alleen over lokale contexten gesproken kan worden, dan wordt het moeilijk om grote lijnen te kunnen trekken
- Nationale fragiliteit kan conditie zijn voor lokale fragiliteit

Bijdrage:

Hoe moeten wij bijdragen?

Wie willen wij beïnvloeden?

- Lokaal
- International
- CSO

III. Samenvatting wereldcafé tafel Jan Reynders

- ♥ Wat doe je als adviseur bij een opdracht in een fragiele/(post)conflict context: **naar wie luister je:** alleen de opdrachtgever? De lokale partner organisatie? De uiteindelijke belanghebbende? Als je alleen naar de opdrachtgever luistert kan dat wellicht de belangen van de van de lokale gemeenschap schaden. Luister je vooral naar de lokale gemeenschappen, dan kan de opdrachtgever jou contractbreuk verwijten: niet volgen van de ToR.
- ♥ **Mogelijkheden ter voorbereiding**, om uit te zoeken wiens belangen jij/het project gaat dienen:
  - vooraf kennis vergaren van over de context, potentiële belangen conflicten; positie opdrachtgever; positie lokale uitvoerende partner (inclusief machtspositie/ lef of angst van lokale partner t.a.v. overheid/strijdende partijen/leger/militia/warlord)
  - indien mogelijk oriënterend bezoek van een week (bij langere opdrachten) om beter te kunnen inschatten wiens belangen door het project worden bediend
  - uitzoeken van de mate/kansen van positieve effecten op de eind-belanghebbenden
- ♥ **Er zijn geen neutrale, conflict-vrije activiteiten:** alles wat je als externe deskundige bijdraagt hééft een effect op de een of juist de ander. Machts- en belangen- verschillen bestaan al voor de komst van het project waar jij als consultant met expertise aan bijdraagt: die kunnen door de bijdrage worden versterkt, of een van beide of een van meerdere belangen groepen versterken. Er bestaat geen neutraliteit, ook niet bij technischer projecten of studies, dus moet er bewust worden gekozen (sterker in fragiele/conflict contexts, maar eigenlijk altijd!). Daarbinnen gelden dan vragen als:
  - Hoeveel 'positieve invloed' zou je willen hebben op de belanghebbende civil society (als minimum/ of ter voorkomen van verslechtering) om de opdracht voor jou (als Nedworc lid met een Code of Conduct!) acceptabel te maken?
  - Wat zijn de belangen structuren binnen de relevante groeperingen: direct-, indirecte belanghebbenden; opdrachtgever; lokale, regionale, nationale overheden, andere formele/informele machthebbers, etnische minderheden/ meerderheden?
  - Welke informatie moet je van te voren hebben om de posities te begrijpen, en jouw beslissing te gronden?
  - Inceptie periode afspreken met voorwaarden: om belangen goed in kaart te kunnen brengen vóór project (advisering, TA, research) wel of niet van start gaat.
  - Te weten komen hoe de opdrachtgever zelf over de opdracht denkt (vooral als er een consultancy firm, of consortium zit tussen de financier/primaire opdrachtgever en jou als consultant. O/a aftasten van ruimte om kritische bevindingen tijdens voorbereiding of uitvoering van opdracht bespreekbaar te maken.
- ♥ **Ethische (belangen) kwesties aankaarten vóór tekenen contract**, met mogelijk als consequentie: geen opdracht...of mond dicht houden... omdat je het geld van de opdracht gewoon nodig hebt voor jouw inkomen...?